

Seura- ja harrastuseläinten hyvinvoinnin neuvottelukunnan kannanotto hevosten kohtelusta

Seura- ja harrastuseläinten hyvinvoinnin neuvottelukunta haluaa kiinnittää huomiota hevosten käsittelyssä edelleen näkyviin tapoihin, jotka aiheuttavat hevoselle tarpeetonta kipua tai kärsimystä. Tällaisia tapoja ovat esimerkiksi hevosen lyöminen raipalla, ajovitsalla tai muulla välineellä, hevosen potkiminen sekä hevosen kiskominen ohjista siten, että voimaa kohdistetaan suuhun tai päähän. Myös kannuksilla voidaan aiheuttaa hevoselle kipua ilman varsinaista potkimista, jos kannuksia painetaan hevosen kylkiin voimaa käyttäen tai jos ratsastajan jalka heiluu tahattomasti. Esimerkiksi hevosen lyöminen raipalla silloin, kun hevonen kieltää esteellä tai kieltäytyy nostamasta laukkaa, aiheuttaa hevoselle tarpeetonta kärsimystä.

Neuvottelukunta toteaa, että nämä tarpeetonta kipua aiheuttavat toimintatavat tulee katsoa eläinten hyvinvoinnista annetun lain (693/2023, eläinten hyvinvointilaki) 13 §:n perusteella kielletyksi toiminnaksi ja niihin tulee puuttua. Mikäli hevonen ei suorita tehtävää toivotusti ilman voiman käyttöä, tulee hevosesta vastuussa olevan henkilön tarkastella hevosen kouluttamista, käsittelyä, käyttöä, terveydentilaa sekä hyvinvointia kokonaisuutena. Henkilön tulee tehdä tarvittavat toimenpiteet, jotta kipua tai kärsimystä aiheuttavia keinoja ei tarvitse käyttää.

Neuvottelukunta haluaa tuoda esiin, että eläinten hyvinvointilaissa kielletään eläimen kovakourainen käsittely tai koulutus. Lain säätämiseen johtaneessa hallituksen esityksessä kiellettyä kohtelua koskevan 13 §:n kyseisen momentin perusteluissa kuvataan kiellettyä toimintaa esimerkinomaisesti mm. seuraavasti: *”kovakouraisesta käsittelystä tai koulutuksesta voi aiheutua eläimelle kipua ja kärsimystä, kuten pelkoa tai ahdistusta, vaikka tarkoituksena ei olisikaan eläimen vahingoittaminen. - - Kovakouraista käsittelyä tai koulutusta saattaa esiintyä tilanteessa, jossa eläin käyttäytyy epätoivotulla tavalla ja eläinten käsittelijä purkaa tästä aiheutuvaa turhautumistaan eläimeen. Eläintenpidossa vakiintuneetkin eläinten käsittely- ja koulutustavat voivat aiheuttaa tarpeetonta kipua tai kärsimystä ja olla liian kovakouraisia, jos eläinten käsittelyssä tai koulutuksessa voitaisiin vaihtoehtoisesti käyttää muuta, eläimen hyvinvoinnin kannalta vähemmän haittaa aiheuttavaa tapaa. - - Eläinten koulutuksessa voidaan yleensä saavuttaa parempia tuloksia palkitsemalla eläin toivotusta käyttäytymisestä sen sijaan, että eläintä rankaistaan epätoivotusta käyttäytymisestä.”*

Neuvottelukunta toteaa myös, että toisinaan hevosten käytössä samanaikaisesti käsketään hevosta painetta aiheuttaen eteenpäin ja pidätetään hevosta suitsien avulla suuhun tai päähän painetta kohdistuen. Tämä aiheuttaa hevoselle ristiriitaisia kehoitteita ja voi johtaa opittuun avuttomuuteen ja masennuksen kaltaiseen tilaan tai hevosen pakokäyttäytymiseen. Neuvottelukunta toteaa, että myös tämänkaltaisen toiminta on katsottava lain tarkoittamaksi kielletyksi kovakouraiseksi käsittelyksi.

Neuvottelukunta pitää erittäin tärkeänä kilpailutuomareiden, valmentajien sekä muiden hevosalan ammattilaisten roolia kovakouraisten käsittelytapojen tunnistamisessa, niihin puuttumisessa ja parempien toimintatapojen edistämisessä. Neuvottelukunta pitää tarpeellisena, että heidät koulutetaan tunnistamaan, mikä täyttää laittoman ja epäasiallisen hevosten kohtelun merkit, miten tällaiseen hevosten kohteluun puututaan ja toimintaa korjataan siten, ettei hevoseen kohdisteta kipua tai kärsimystä aiheuttavia pakotteita. Hevosalan järjestöjen ja kilpailuja järjestävien tahojen tulisi käydä läpi omaa toimintakenttäänsä ja arvioida hevosen kielletyn kohtelun riskikohtia.

Lisäksi neuvottelukunta haluaa muistuttaa, että lain mukaan eläimen pakottaminen yrittämään luonnollisten kykyjensä tai voimiensa ylittämistä on kielletty. Säännöksellä tarkoitetaan sellaisia tilanteita, joissa eläin toimiessaan suorituskykynsä ääri rajoilla pakotetaan yrittämään vielä astetta vaativampaa suoritusta. Tällaisia tilanteita tapahtuu esimerkiksi kilpailuissa, jos uupunutta hevosta käsketään liikkumaan kovempaa.

Helsingissä 5.5.2026

Seura- ja harrastuseläinten hyvinvoinnin neuvottelukunnan puolesta

Laura Hänninen, puheenjohtaja